

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment de tutela de drets núm. PT 118/2021, instat contra l'Institut Català de la Salut.

Antecedents

1. En data 05/10/2021 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, un escrit de la Sra. (...) (en endavant, la persona reclamant), pel qual formulava una reclamació per la presumpta desatenció del dret d'accés a les seves dades personals, que havia exercit prèviament davant l'Institut Català de la Salut (en endavant, ICS).

La persona reclamant aportava l'escrit presentat a l'ICS el 03/09/2021, en el qual sol·licitava conèixer *"les persones i als apartats que han accedit en la meua història clínicolaboral inclosa en el programa PREVEN que utilitza el servei de prevenció de riscos de l'ICS"* del "(...)".

2. En data 20/10/2021, es va donar trasllat de la reclamació a l'ICS per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.

3. L'ICS va formular al·legacions mitjançant escrit de data 04/11/2021, en el qual exposava, en síntesi, el següent:

- Que *"la informació sobre les persones que han accedit a les dades de caràcter personal en nom de la persona titular del fitxer o de la persona encarregada del tractament no forma part del dret d'accés (...), raó per la qual no procedia accedir a les pretensions de la sol·licitant"*.
- Que tant aquesta Autoritat amb la resolució del procediment de tutela de drets núm. PT 60/2020, com l'Agencia Española de Protección de Datos amb la resolució núm. R/03001/2017, com l'Audiència Nacional amb una sentència de 26/02/2014, s'haurien pronunciat en aquest sentit.

Fonaments de Dret

1. És competent per resoldre aquest procediment la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. L'article 15 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (en endavant, l'RGPD), referent al dret d'accés de la persona interessada, preveu que:

"1. El interesado tendrá derecho a obtener del responsable del tratamiento confirmación de si se están tratando o no datos personales"

que le conciernen y, en tal caso, derecho de acceso a los datos personales y a la siguiente información:

- a) los fines del tratamiento;*
- b) las categorías de datos personales de que se trate;*
- c) los destinatarios o las categorías de destinatarios a los que se comunicaron o serán comunicados los datos personales, en particular destinatarios en terceros u organizaciones internacionales;*
- d) de ser posible, el plazo previsto de conservación de los datos personales o, de no ser posible, los criterios utilizados para determinar este plazo;*
- e) la existencia del derecho a solicitar del responsable la rectificación o supresión de datos personales o la limitación del tratamiento de datos personales relativos al interesado, o a oponerse a dicho tratamiento;*
- f) el derecho a presentar una reclamación ante una autoridad de control;*
- g) cuando los datos personales no se hayan obtenido del interesado, cualquier información disponible sobre su origen;*
- h) la existencia de decisiones automatizadas, incluida la elaboración de perfiles, a que se refiere el artículo 22, apartados 1 y 4, y, al menos en tales casos, información significativa sobre la lógica aplicada, así como la importancia y las consecuencias previstas de dicho tratamiento para el interesado.*

2. Cuando se transfieran datos personales a un tercer país o a una organización internacional, el interesado tendrá derecho a ser informado de las garantías adecuadas en virtud del artículo 46 relativas a la transferencia.

3. El responsable del tratamiento facilitará una copia de los datos personales objeto de tratamiento. El responsable podrá percibir por cualquier otra copia solicitada por el interesado un canon razonable basado en los costes administrativos. Cuando el interesado presente la solicitud por medios electrónicos, y a menos que este solicite que se facilite de otro modo, la información se facilitará en un formato electrónico de uso común.

4. El derecho a obtener copia mencionado en el apartado 3 no afectará negativamente a los derechos y libertades de otros.”

En relació als drets contemplats als articles 15 a 22 de l'RGPD, els apartats 3 a 5 de l'article 12 de l'RGPD, estableix el següent:

“3. El responsable del tratamiento facilitará al interesado información relativa a sus actuaciones sobre la base de una solicitud con arreglo a los artículos 15 a 22, y, en cualquier caso, en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud. Dicho plazo podrá prorrogarse otros dos meses en caso necesario, teniendo en cuenta la complejidad y el número de solicitudes. El responsable informará al interesado de cualquiera de dichas prórrogas en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud, indicando los motivos de la dilación. Cuando

el interesado presente la solicitud por medios electrónicos, la información se facilitará por medios electrónicos cuando sea posible, a menos que el interesado solicite que se facilite de otro modo.

4. Si el responsable del tratamiento no da curso a la solicitud del interesado, le informará sin dilación, y a más tardar transcurrido un mes de la recepción de la solicitud, de las razones de su no actuación y de la posibilidad de presentar una reclamación ante una autoridad de control y ejercitar acciones judiciales.

5. La información facilitada en virtud de los artículos 13 y 14 así como toda comunicación y cualquier actuación realizada en virtud de los artículos 15 a 22 y 34 serán a título gratuito. Cuando las solicitudes sean manifiestamente infundadas o excesivas, especialmente debido a su carácter repetitivo, el responsable podrá:

a) cobrar un canon razonable en función de los costes administrativos afrontados para facilitar la información o la comunicación o realizar la actuación solicitada, o

b) negarse a actuar respecto de la solicitud.

El responsable del tratamiento soportará la carga de demostrar el carácter manifiestamente infundado o excesivo de la solicitud.

(...)"

Per la seva banda, l'article 13 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (en endavant, LOPDGDD), determina el següent, també en relació amb el dret d'accés:

"1. El dret d'accés de l'afectat s'ha d'exercir d'acord amb el que estableix l'article 15 del Reglament (UE) 2016/679.

Quan el responsable tracti una gran quantitat de dades relatives a l'afectat i aquest exerceixi el seu dret d'accés sense especificar si es refereix a totes o a una part de les dades, el responsable li pot sol·licitar, abans de facilitar la informació, que l'afectat especifiqui les dades o les activitats de tractament a què es refereix la sol·licitud.

2. El dret d'accés s'entén atorgat si el responsable del tractament facilita a l'afectat un sistema d'accés remot, directe i segur a les dades personals que garanteixi, de manera permanent, l'accés a la seva totalitat. A aquest efecte, la comunicació del responsable a l'afectat de la manera com aquest pot accedir al sistema esmentat és suficient per tenir per atesa la sol·licitud d'exercici del dret.

No obstant això, l'interessat pot sol·licitar del responsable la informació referida als extrems previstos a l'article 15.1 del Reglament (UE) 2016/679 que no s'inclogui en el sistema d'accés remot.

3. Als efectes establerts a l'article 12.5 del Reglament (UE) 2016/679 es pot considerar repetitiu l'exercici del dret d'accés més d'una vegada durant el termini de sis mesos, tret que hi hagi una causa legítima per fer-ho.

4. Quan l'afectat triï un mitjà diferent al que se li ofereix que suposi un cost desproporcionat, la sol·licitud s'ha de considerar excessiva, per la

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

qual cosa l'afectat esmentat ha d'assumir l'excés de costos que la seva tria comporti. En aquest cas, només és exigible al responsable del tractament la satisfacció del dret d'accés sense dilacions indegudes.”.

A banda de la regulació general del dret d'accés que s'acaba d'esmentar, en el cas que aquí s'analitza també cal tenir en consideració la normativa de prevenció de riscos laborals, així com la normativa sanitària reguladora de la història clínica.

D'una banda, pel que fa a la normativa de prevenció de riscos laborals, la Llei 31/1995, de 8 de novembre de prevenció de riscos laborals (en endavant, LPRL), estableix el següent a l'article 22 de l'LRPL, intitulat “vigilància de la salut”:

*“1. L'empresari ha de garantir als treballadors al seu servei la vigilància periòdica del seu estat de salut segons els riscos inherents al treball.
(...)”*

4. Les dades relatives a la vigilància de la salut dels treballadors no es poden fer servir amb finalitats discriminatòries ni en perjudici del treballador.

L'accés a la informació mèdica de caràcter personal ha de quedar limitat al personal mèdic i a les autoritats sanitàries que duuguin a terme la vigilància de la salut dels treballadors, sense que pugui ser subministrada a l'empresari o a altres persones sense el consentiment exprés del treballador. (...)”.

D'altra banda, el Reial decret 39/2017, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció (en endavant, l'RSP), estableix el següent a l'article 15.2, intitulat “Organització i mitjans dels serveis de prevenció propis”:

*“2. Els serveis de prevenció propis han de disposar de les instal·lacions i els mitjans humans i materials necessaris per acomplir les activitats preventives que hagin de dur a terme a l'empresa.
(...)”*

Sens perjudici de la coordinació necessària que assenyalava el paràgraf anterior, l'activitat sanitària que, si s'escau, pot haver-hi, ha de disposar, per a l'exercici de la seva funció dins el servei de prevenció, de l'estructura i els mitjans adequats a la seva naturalesa específica i la confidencialitat de les dades mèdiques personals i ha de complir els requisits que estableix la normativa sanitària que hi sigui aplicable. Aquesta activitat sanitària ha d'incloure les funcions específiques que recull l'apartat 3 de l'article 37 d'aquesta disposició, les activitats que li atribueix la Llei general de sanitat, com també aquelles altres que en matèria de prevenció de riscos laborals li corresponguin segons la seva especialització.”

I l'article 37 de l'RSP, intitulat “funcions de nivell superior”, estableix el següent:

“1. Les funcions que corresponen al nivell superior són les següents:

(...)

Els exàmens de salut han d'incloure, en tot cas, una història clínicolaboral en què, a més de les dades d'anamnesi, exploració clínica i control biològic i estudis complementaris segons els riscos inherents al treball, s'ha de consignar una descripció detallada del lloc de treball, el temps de permanència en aquest lloc de treball, els riscos detectats en l'anàlisi de les condicions de treball i les mesures de prevenció adoptades.

Igualment, s'hi ha de consignar, si n'hi ha, una descripció dels llocs de treball anteriors, els riscos presents en aquests llocs de treball i el temps de permanència per a cadascun d'ells."

Pel que fa a la normativa sanitària aplicable, la Llei estatal bàsica 41/2002, de 14 de novembre, d'Autonomia del Pacient, estableix al seu article 18 el dret d'accés a la història clínica en els termes següents:

"Drets d'accés a la història clínica

1. El pacient té el dret d'accés, amb les reserves que assenyalava l'apartat 3 d'aquest article, a la documentació de la història clínica i a obtenir còpia de les dades que hi figuren. Els centres sanitaris han de regular el procediment que garanteixi l'observança d'aquests drets.

2. (...).

3. El dret a l'accés del pacient a la documentació de la història clínica no es pot exercir en perjudici del dret de terceres persones a la confidencialitat de les dades que hi consten recollides en interès terapèutic del pacient, ni en perjudici del dret dels professionals que participen en la seva elaboració, que poden oposar al dret d'accés la reserva de les seves anotacions subjectives.

4. (...)"

Per la seva banda, l'article 13 de la Llei catalana 21/2000, de 29 de desembre, d'Autonomia del Pacient i Drets d'Informació i Documentació Clínica, determina el següent:

"Drets d'accés a la història clínica

1. Amb les reserves assenyalades a l'apartat 2 d'aquest article, el pacient té dret a accedir a la documentació de la història clínica descrita per l'article 10, i a obtenir una còpia de les dades que hi figuren. Correspon als centres sanitaris regular el procediment per a garantir l'accés a la història clínica.

2. El dret d'accés del pacient a la documentació de la història clínica mai no pot ésser en perjudici del dret de tercers a la confidencialitat de les dades d'aquests que figuren en l'esmentada documentació, ni del dret dels professionals que han intervingut en l'elaboració d'aquesta, que poden invocar la reserva de llurs observacions, apreciacions o anotacions subjectives.

3. El dret d'accés del pacient a la història clínica es pot exercir també per representació, sempre que estigui degudament acreditada."

En relació amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, referent a la tutela dels drets previstos per la normativa sobre protecció de dades personals, disposa el següent:

"1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades."

3. Exposat el marc normatiu aplicable, a continuació escau analitzar si l'ICS va resoldre i notificar, dins el termini previst per la normativa aplicable, el dret d'accés exercit per la persona reclamant, ja que precisament el motiu de la seva queixa que inicià el present procediment de tutela de drets, era el fet de no haver obtingut resposta dins del termini previst a l'efecte.

A aquest respecte, consta acreditat que en data 03/09/2021 va tenir entrada a l'ICS, un escrit de la persona reclamant mitjançant el qual sol·licitava conèixer *"les persones i als apartats que han accedit en la meua història clínicolaboral inclosa en el programa PREVEN que utilitza el servei de prevenció de riscos de l'ICS"*.

D'acord amb l'article 12.3 de l'RGPD, l'ICS havia de resoldre la sol·licitud d'exercici del dret sol·licitat en el termini màxim d'un mes a comptar de la data de recepció de la sol·licitud. En relació amb la qüestió del termini, cal tenir en compte que de conformitat amb l'article 21.3 b) de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (en endavant, LPAC) i l'article 41.7 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (en endavant, LRJPCat), el còmput del termini màxim en procediments iniciats a instància de part (com és el cas) s'inicia des de la data en què la sol·licitud va tenir entrada en el registre de l'òrgan competent per a la seva tramitació.

Doncs bé, l'ICS no ha acreditat haver donat resposta a la sol·licitud d'accés exercida per la persona reclamant, ni en el termini d'un mes (prorrogable dos mesos més) previst a l'efecte, ni tampoc amb posterioritat.

En conseqüència, en tant que la reclamació es fonamentava en la manca de resposta a la sol·licitud d'exercici del dret d'accés, escau declarar que l'ICS no va resoldre en termini l'esmentada sol·licitud presentada per la persona afectada. Això sens perjudici del que es dirà a continuació quant al fons de la reclamació.

4. Una vegada assentat l'anterior, escau analitzar el fons de la reclamació, és a dir si, d'acord amb els preceptes transcrits al fonament de dret 2n, procedeix en aquest cas l'accés a les dades en els termes que ho sol·licità la persona reclamant.

Com a punt de partida cal tenir en compte que l'article 15 de l'RGPD configura el dret d'accés com el dret de l'afectat a obtenir informació sobre les seves pròpies dades personals que són objecte de tractament i, en tal cas, accedir a les dites dades i a la informació sobre les finalitats del tractament, les categories de dades personals, els destinataris als quals s'han comunicat o es comunicaran les dades personals, així com a la resta d'informació detallada a l'article 15.1 del RGPD. A més, l'article 15.3 de l'RGPD reconeix expressament el dret de tota persona a obtenir del responsable del tractament una còpia del document on constin les dades personals respecte les quals s'ha sol·licitat l'accés.

El dret d'accés és un dret personalíssim, i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades personals. Tal com ja s'ha avançat, mitjançant el dret d'accés el titular de les dades pot conèixer quines dades sobre la seva persona són objecte de tractament. A més, aquest dret podria ser la base de l'exercici d'altres drets, com ara els de rectificació, supressió, limitació, portabilitat o oposició.

És per això que les limitacions a aquest dret d'accés han de ser les mínimes atès que mitjançant el seu exercici es garanteix l'efectivitat del dret fonamental a la protecció de dades personals. Les causes de denegació del dret d'accés les trobem a l'article 23 de l'RGPD, les quals han d'estar previstes a "*través de medidas legislativas*" (art. 23.1 RGPD).

En el present cas, en data 03/09/2021 la persona reclamant va sol·licitar conèixer "*les persones i als apartats que han accedit en la meua història clínicolaboral*".

Doncs bé, és criteri consolidat d'aquesta Autoritat, recollit en diverses resolucions i dictàmens (per tots, PT 60/20, citada a l'escrit d'al·legacions de l'ICS, PT 21/2019 i 60/2020 i CNS 8/2019, que es poden consultar al web de l'Autoritat www.apdcat.cat) que no forma part del dret d'accés previst a l'article 15 de l'RGPD conèixer la identificació del personal del responsable del tractament (en aquest cas, l'ICS) que ha accedit a la història clínicolaboral. I això perquè, en essència, aquest tipus d'accés no es pot considerar una comunicació de dades a tercers destinataris; i, consegüentment, no es pot encabir a l'apartat 15.1.c) de l'RGPD.

Així mateix, cal afegir una menció a la regulació del dret d'accés a la història clínica que preveu la normativa sanitària transcrita al fonament de dret 2n, i que tampoc no reconeix el dret del pacient a conèixer la identitat dels professionals que han accedit a la seva història clínica.

A la vista de l'anterior, la petició de la persona reclamant de conèixer la identificació de les persones empleades de l'ICS que han accedit a la seva història clínicolaboral mitjançant el programa PREVEN que utilitza el servei de prevenció de riscos de la dita entitat, no es pot estimar.

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Ara bé, sí que forma part del dret d'accés la informació referent a les comunicacions de dades efectuades o previstes, ja que així ho preveu l'article 15.1.c) de l'RGPD. D'acord amb això, l'ICS sí que hauria d'haver informat a la persona reclamant de les eventuais comunicacions que l'entitat hagués efectuat a tercers destinataris (és a dir, de fora de l'àmbit del responsable del tractament -ICS-) durant el període de temps sol·licitat ((...)); o, en cas de no haver-se produït cap comunicació, també informar d'aquest extrem, ja que aquesta informació també formaria part del dret d'accés. Per tant, escau estimar la reclamació pel que fa a aquesta concreta informació.

5. De conformitat amb allò establert als articles 16.3 de la Llei 32/2010 i 119 de l'RLOPD, en el casos d'estimació de la reclamació de tutela de drets, s'ha de requerir al responsable del tractament per tal que en el termini de 10 dies faci efectiu l'exercici del dret. D'acord amb això, procedeix requerir l'ICS per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació de la present resolució, faci efectiu l'exercici del dret d'accés de la persona reclamant en els termes previstos en la fonament de dret precedent. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés en els termes exposats i es notifiqui a la persona reclamant, en els 10 dies següents l'entitat reclamada haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.

Per tot això, resolc:

1. Estimar parcialment la reclamació formulada per la senyora (...) contra l'Institut Català de la Salut, pels motius exposats als fonaments de dret 3r i 4t.
2. Requerir l'Institut Català de la Salut per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació d'aquesta resolució faci efectiu el dret d'accés exercit per la persona reclamant, en la forma i abast assenyalats als fonaments de dret 4t i 5è. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés, en els 10 dies següents l'entitat reclamada haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.
3. Notificar aquesta resolució a l'Institut Català de la Salut i a la persona reclamant.
4. Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de l'LPAC o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora,